

ביצד מעברין פרק המישי עירובין

סוכה (דף ג:) צית שאין צו ד' אמות על ד' אמות אין עושין אותו עיבור צין צ' עיריות ק"ק מאי נפקא מינה מאותו צית דכלל"ה נותנין קרפף לעיר ואי משום שע"י הצית יוכל ללכת יותר א"כ מה היה לו להזכיר צ' עיריות אלל הל"ל אין עושין אותו עיבור לעיר ואומר רשב"ס דגרסינן התם אין עושין אותו עיבור לעיר ועי"ל דנקט צ' עיריות משום דאז רגילות לעשות צורגנין ללכת מונו לוו כשרחוקין יותר מד' אלפים שאין יכולין ללכת ע"י עירוב ואור"ת דהלכה כרב הונא דאמר קרפף לוו וקרפף לוו דגדול היה צחכמה וצמנין מחייא צר רב דזוטור מיניה טובא כדמוכח בסוף פרק יש צערכין (דף טז:) שהיה רב הונא מוכיחו והנהו אמוראי דקאמרי לאו משולשין ממש סברי כרב הונא דלחייא צר רב יכול להיות משולשין ממש ורב ספרא דקאמרי הא מפסקת דיגלת דהוה יותר מקמ"א ושליש משמע דלי לאו טפי שפיר עבדי והיינו כרב הונא ועוד אפי' לחייא צר רב הא משני ספחא דמתני' דקתני לוו ע' אמה ושיירי ולו ע' אמה ושיירי כר"מ והוה מחלוקת ואח"כ סתם וא"כ לדידה הוה הלכה כר"מ:

רבינו חננאל

ודחינן הכי סיפא ר' מאיר היא. (א) מדקתני נותנין שלשה כפרים המשולשין פי' השווין כמין קשת שנים זה כנגד זה והשלישי ממוצע בין שניהן עולה למעלה מהן, אם יש בין שנים החיצונים כו', דייקונו מינה טעמא דאיכא אמצעי והוה שלישי ולפיכך צריך כתיב שתי קרפפות, מכלל דלשני כפרים לא יבינון להו אלל קרפף אחד. ותיבתי דרב הונא. ודחי רבא רבא לא משולשין ממש אלל כל שאלו מכניס אמצעי לבניהן ואין בין זה לזה [אלא] ק"מ אמה ואחת ושליש, ויראי כשתן משולשין עשה האמצעי שלשתן להיות כאחד. א"ל רבא לאבי כמה יהא בין היצון לאמצעי. א"ל אלפים, והא את הוא דאמרת בעיר העשויה כקשת כרבה בר רב הונא מסתברא אפילו יתר מאלפים [ונמשין] הכי השתא התם בעיר העשויה כקשת איכא מן (הרש"י [הקשת] עד מקום החץ בתים הכא ליכא בתים. ועוד אמר ליה כמה יהא בין שנים החיצונים. אמר ליה כל שאילו מכניס האמצעי ביניהן ואין ביניהם אלא ממה וארבעים אמה ואחת ושליש ונולמטה, נמצא הדבר תלוי באמצעי אם הוא משך הורבה או מעט, הכל לפי משך האמצעי. איני והאמר רב הונא עיר העשויה כקשת [וכי' [התם] ליכא למימר מלייה כי מקום החץ אינו ממלא, אבל האם בכפר האמצעי איכא למימר מלייה. אמר ליה רב ספרא ליבא הני אקטיספון וארדשיר דאינון תרתי מתא דסמיכא להודי, ודיגלת מפסקא להו ביניהן דהוא יתר מק"מ אמה ואחת ושליש.

היכי משחינן לבני אקטיספון תחומא מאידך גיסא דארדשיר, ולבני ארדשיר מאידך גיסא דאקטיספון. נפק אחוי ליה הנהו אטמיהתך דמובילען בדיגלת בתוך שבעים אמה ושיירי. פי' אטמיהתך ביניין כמו מערות ועומדין בתוך המים כאלו עיבור להני מתוותא. מתני' אין מודדין אלא בחבל של חמשים אמה.

הא מני ר"מ היא. הך סיפא סתמא היא ולאו מסקנא דמלתא דרבנן היא: וזו מהא. מסיפא דמיירי בשתי עיריות התם הוא דקאמר ר"מ דאף על גב דאיכא קרפף לכל חדא אמרי' חדא היא: משום דחיקא שמישתייהו. דהואיל וקרובות אין להן נוי העיר צב' קרפפות

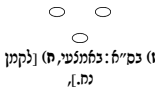
עד דאיכא טפי הלכך עשה קרפף את שתייהן להיות אחת. אבל חדא דלא דחיקא שמישתייהו שאין עיר אחת סמוכה לה יש לה אור הרבה: אימא לא. ניחזי לה קרפף כלל קמ"ל: טעמא דאיכא אמצעי. דהשתא אין צין עיר לעיר אלל קרפף אחד: לא משולשין ממש. בשורה אחת אלל שלישי עומד מרחוק כנגד צין שני החיצונים: כל שאילו מטייל אמצעי ציניה. כלומר הא דקתני צמניתיין אס יש צין צ' החיצונים קמ"א לא כדס"ד מעיקרא שאין ציניהן יותר אלל מתניתיין דמרחקי מהדדי טובא וה"ק אס יש אור צין צ' החיצונים כדי להתמלאות אמצעי ולעמוד אור הגשאר צין אמצעי ולחיצונים מכאן ומכאן על קמ"א לכאן ומאה וארבעים ואחת לכאן דהיינו צ' קרפפות לשניהן רואין כאלו הוא תמון ציניהן והרי כולן אחת והיואל מאחת מהן לילך דרך אחת ממצרותיה מודד מחומת חצרתה אלל אס רבה אור יותר מכאן לא אמרינן רואין: ומה היא. רחוק אמצעי מהן דאמרינן רואין: אלפים. הואיל ויכול לבוא מונו לוו בלא עירוב אמרי' רואין: והא אס הוא דאמרי. לעיל (דף נה:) גבי עיר שעשויה כקשת דאפילו יש צין יתר לקשת יותר מאלפים היא צ' אחת ומודדין לה מן היתר: איכא צפוס. צקשת והרי הדר צקשת יכול לבוא לראשיה דרך צמי הקשת: הכא. צין אמצעי לחיצונים: ואפילו טובא. וכלבד שיהא שיעור באמצעי למלאות כדאמרינן: ליכא למימר מלייה. מלא האור ציניהן דאין לך צמה למלאותו: בתנ"י לא פחות ולא יותר. בגמ' מפרש טעמא: ולא ימדוד אלל כנגד לבו. קצצו לו חכמים מקום לשום כנגדו ראש הצבל שלא יתן זה כנגד אחרו וזה כנגד רגליו והצבל מתקצר והתחומין מתמעטין: מצניעו. אס אינו רחב צ' אמה משפתו לשפתו וממעלה אש"פ שש צמדו הילוך יותר מאלפים אין אומרים תעלה מדת מדרונו למדת התחום אלל יעמוד זה על שפתו מכאן וזה על שפתו מכאן ויצליע מדרונו

צחצל אחד: לגדי. חומת אצנים שנפלה ונעשה גל גבוה ומשופע וצני אדם מהלכין עליו: וחזור למדשו. בגמרא [נח.]. מפרש דמדקתני חוזר למדתו משמע שאס היה רוחצו כנגד העיר יותר מחמשים ואינו יכול להצליעו צחצל ובאחד מראשיו שלא כנגד העיר יכול להצליעו הולך ומצליעו שם ומודד והולך שם משפתו והלאה עד כנגד מקום שכלה צו שם רוחצ הגיא כנגד העיר וחוזר למדתו כנגד העיר ומשלים למדת תחומין:

דאמר מלי ומודדין להם אלפים מראש הקשת האחר אפילו יש יתר לקשת יותר מאלפים כמו צין אמצעי לחיצונות דהכא דלא שרי אלל עד אלפים ועי"ל דהתם לא אמרינן מלי כיין דאיכא לתימר מאלפים דאצי לטעמיה דאמר כותיה דרבה צריה דרבה צר רב הונא מסתברא וציתר מאלפים לא אמרינן מלי כיין דהאור שציתר אין יכול להחזיק צני הקשת והוא הדין הכא אס היה אמצעי גדולה יותר מן האור שצין צ' החיצונות דליכא לתימר מלי:

הא מני ר' מאיר היא אי רבי מאיר היא תני ליה רישא נותנין קרפף לעיר דברי רבי מאיר צריכא דאי מוהדיא הוה אמינא חד לחדא וחד לתרתי קמ"ל דלתרתי תרי יהבינן להו ואי אשמועינן הכא משום דדחיקא תשמישתייהו אבל התם דלא דחיקא תשמישתייהו אימא לא צריכא תנן וכן שלשה כפרים המשולשין אם יש בין שנים החיצונים מאה וארבעים ואחת אמה ושליש עושה אמצעי את שלשתן להיות אחד מעמא דאיכא אמצעי הא ליכא אמצעי לא תיובתא דרב הונא אמר לך רב הונא הא אתמר עלה אמר ר' רבה אמר רב אידי א"ר הנינא לא משולשין ממש * אלא רואין כל שאילו מטייל אמצעי ביניהן ויהיו משולשין ואין בין זה לזה אלא ק"מ אמה ואחת ושליש עשה אמצעי את שלשתן להיות אחד א"ל רבא לאביי כמה היא בין היצון לאמצעי א"ל רב אלפים אמה והא את הוא דאמרת * בוותיה דרבא בריה דרבה בר רב הונא מסתברא דאמר יותר מאלפים אמה הכי השתא התם איכא בתים הכא ליכא בתים ואמר ליה רבא לאביי כמה היא בין היצון לחיצון כמה היא מאי נפקא לך מינה * כל שאילו מכניס אמצעי ביניהן ואין בין זה לזה אלא מאה וארבעים ואחת ושליש ואפילו ד' אלפים אמה א"ל אין והאמר רב הונא * עיר העשויה כקשת אם יש בין ב' ראשיה פחות מארבעת אלפים אמה מודדין לה מן היתר ואם לאו מודדין לה מן הקשת א"ל התם ליכא למימר מלי הכא איכא למימר מלי א"ל רב ספרא לרבא הרי בני אקיסמפון דמשחינן להו תחומא מהאי גיסא דארדשיר ובני (תחומא) דארדשיר משחינן להו תחומא מהאי גיסא דאקיסמפון הא איכא דגלת דמפסקא יתר ממאה וארבעים ואחת ושליש נפק אחוי ליה הנך * אטמיהתא דשורא דמבלעי בדגלת בע' אמה ושיירי: **מתני'** * אין מודדין אלא בחבל של ג' אמה לא פחות ולא יותר * ולא ימדוד אלא כנגד לבו * היה מודד והגיע לגיא או לגדר מבליעו וחוזר למדתו * והגיע להר מבליעו וחוזר למדתו ובלבד

(א) [בקי"ד רבא ובכ"י רב דלא] (ב) [לעיל נה:] (א) [ע"ש דף ג:] (א) [פי' יריבות של חומת עירובין] (א) [ירושל' ל"ג הגיע להר מצליעו וחוזר למדתו] (א) [כה]

(א) [בס"א: ב' חמשה ע"ה] (א) [למקמן גמ']

מוסף רש"י

פחות מארבעת אלפים אמה. שמתום ראשה זה נצטע בתוך תחום ראשה האחר, נעשית עיר אחת ומודדין לה מן היתר ורואין כאלו היא מלאה בתים, ואס יותר אין מדרפין אותה להיות אחת ומודדין לה מן הקשת לכל אחד מתחם צימו, וחלל העיר הולך שאין צו צימו מן המדה הוא (לעיל נה.). מביעו וחוזר למדתו. אף על פי ששפוטו מרבה את הדקן, ואס היה מודד שפוטו מכאן ועליומו לעבר השני יש צו ק' או צ' אמות, לא לכפול את הוואל ומשפתו אל שפתו אין יותר מני אמה (לעיל נה.).

